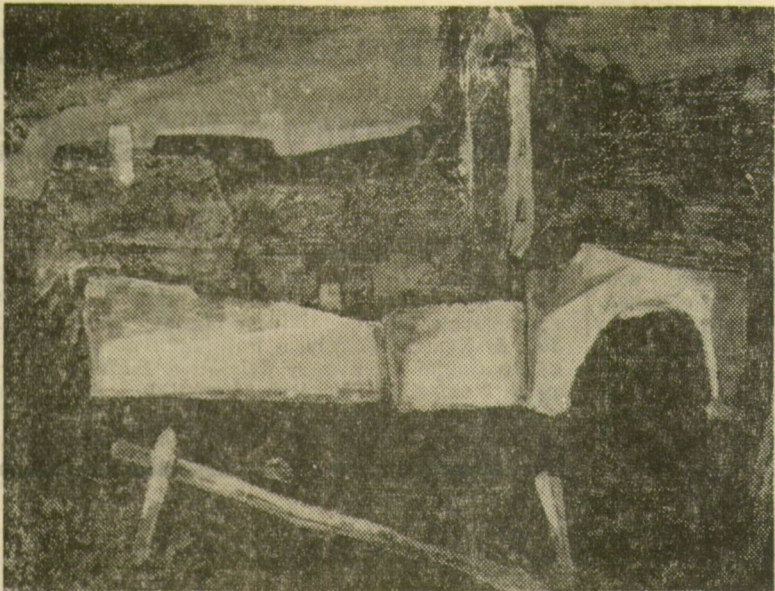

VASÁRNAPI MAGAZIN

Cs. Pataj Mihály

Nagymaros

Veress
Miklós

A BOLHA

Már három éve jártak együtt. Ismerték egymást. Egymás lelkét, egymás gondolatait. Ami a testet illeti, annak megismerésében az idősebbek bölcsességére hagyatkoztak, akik úgy tartották, hogy az ember nem állat, tud türelmesen várni az esküvőig. Gizella és Máté pedig semmit sem szegyejt volna jobban, mintsem hogy valaha is állatnak tartásák őket, s vártak. Pedig még az eljegyzésen sem voltak túl.

Gizella huszonnyolc éves volt, Máté éppen hozzá való, mert harminchétf. Gizella apja időnként viccelődött is azon, hogy még meggondolhatják magukat, hiszen nincs ki a kötelező tíz éves különbség, de mindnyájan tudták jól, hogy mennyire bátor-talan volt ez a tréfa. Hiszen a lány szülei-ben korántsem volt annyi türelem, mint a fiatalok-ban, inkább csak Máté megőzvegyült anyjában, aki szerint öt éves együttlét alatt ismerhetik meg egymást a fiatalok.

Mégsem rajta múlt, hogy nem sikerült a bűvös öt évet elérni, nem rajta múlt, pedig Gizella szülei hány-szor, de hány-szor emlegették időhúzó vén satrafának, aki csak saját magára gondol, s nem fia boldogságára. Minden a véletlenen múlt, a véletlen pedig furcsa állat, kiszámíthatatlan és ravasz, annyira ravasz, hogy a történetek után már senki sem tudta eldönteni, mi volt a véletlen s mi a szükségszerű.

Mert az semmiképp sem lehetett véletlen, hogy két héttel az eljegyzés előtt Gizella és Máté találkozott a parkban. Szerdán délután fél hatkor. Szokásuk volt ez, tavasszal, nyáron, ősszel a parkban, télen pedig a preszóban, amelynek ablakaiból a parkra látni. Az már talán véletlennek számítható, hogy megszkótt padjuk foglalt volt, bár ez is megtörtént néha. Leültek hát egy másikra a közelben, kéz a kézben. Ültek szótlanul, s ahogy Máté szokta mondani, a lelkük beszélgetett.

S akkor megjelent a kutya. Szomorú, símogatásra vágyódó kis korcs kutya szaglászott padjukig, s megnyalta Gizella lábát. A váratlan érintésre a lány fölne-szelt a lelki beszélgetésből, s hirtelen azt hitte, valami más következik. Aztán meglátta a kutyát, azokat a szomorú, magányba-öregedő kutyaszemeket, kibontotta kezét Máté ujjainak ismert öleléséből, és megsimogatta a kis fekete foltot a gubancosszörű fehér fejcskén.

Kedves kis állat, mondta, s nem tudta, hogy e mondatban ott van a végzet. Feketén. A símogató szavakat ugyanis nem csak a kutya vette magára, hanem egy éhes bolha is, amely kihasználta az alkalmat, hogy a gubancból a nagyobb biztonságot jelentő szoknya alá ugorjék. A bolhának szerencséje volt, mert előző gazdája tavaszias hangulatban váratlanul megfordult, és üzőbe vett egy másik korcsot, s Gizella legnagyobb bánatára, hamarosan meg is találta vele a közös nyelvet.

Ugyan, minek nyúltál ahhoz a döghez, robbant ki Máté, eltoltva Gizella kezét, semmi kedvem valami bajt összeszedni. A lány a sosem hallott durva hangsúlyra felfigyelt, de újabb események gátolták meg abban, hogy vála-

szoljon is. A bolha ugyanis közben a szoknya védelme alatt még rejtettebb vidékekre merészkedett. Öreg tapasztalt bolha lévén, sejtette már, hogy hol van a legnagyobb biztonságban az asszonyi testen, meglátogatta tehát a szemérem által neki is védelmet nyújtó, és Gizella esetében mind- eddig Máténak fenntartott tartományokat. Aztán meg kifáradva a hosszú úttól — Gizellának szép hosszú combjai voltak, olyanok, amilyenek a férfiak többségét tűzbe hozzák — tehát fáradtan, de csöppet sem szomorúan hozzá- kezdett a bolha a vacsorához.

Mindez a művelet pedig hallatlan nagy érzelmi hullámzásokat váltott ki a lányban. Először megmerevedett, aztán hirtelen felugrott, s megint leült. Ez már Máténak is sok volt, idegesen je-

gyezte meg, hogy Gizella úgy viselkedik, mint egy tinédzser, pedig mindketten jól tudják, hogy azon a koron már jóval túl van. Gizella, aki közben újabb manőverhez folyamodva igyekezett rendet teremteni lelkében és szoknyája alatt, s ölébe tette táskáját, erre a váratlan szemrehányásra elvesztette az uralmat önmaga felett, és zokogva, és síkítva támadt a férfira: szóval, azt mondod, hogy vénlány vagyok, hát te meg, hát te meg...

Máté kissé megijedt, de férfiúi méltóságából nem engedhetett, s ezért erőlyes mozdulattal visszapenderítette a padra jövődöbe-lijét, kinek lelki szemei előtt egy közeli kis zöld házikó képe jelent meg, mert a bolha, ha kissé távolabb is a veszélyeztetett területtől, ismét folytatta vacsoráját. S ekkor Gizella megtalálta szótárában a megfelelő szót: Már verekedsz is, te öregedő szatir — vinnyogta —, vedd tudomásul, hogy utál-lak, utálalak... S azzal felugrott az elképedt Máté mellől, és zokogva, s valami kínzóan édes felszabadultsággal rohant arra, ahol a zöld házikó állt.

Nem is találkoztak többet.

Dénes
János

Öreg-
asszony

Bárdos
Pál

ELBESZÉLGETÉS

Semmi jót sem ígért, hogy másfél órát vártak az előszobában. Azelőtt mindig tárt ajtóval fogadtak. Ültem szemben a Rákosi-képpel, és elszívtam fél doboz cigarettát. Mikor végre behívtak, mégis megnyugodtam. Vili volt ott, feltűrt ujjú ingben, és Marika az elmaradhatatlan, frissen vasalt fehér kartonblúzban. A nyitott ablakon bevágott a nap, ferde porcsik táncolt a levegőben. Nem lehet baj, Vili nagyszerű fiú, és Marika is csupa jóindulat. Nyilván fontos ügyet intéztek, előfordul ilyesmi. Ők közölték annak idején: te leszel a DISZ-titkár. A nép bizalma állít téged erre a helyre. Melyikük mondta? Talán Vili. A szavakra azonban egészen pontosan emlékszem. Boldog voltam. Büszke. A nép bizalma. Ezeket a szavakat használta. Ilyesmit nem felejt el az ember.

— Ül le — mondta Vili.

— Hívatatok.

— Hívatunk.

Marika ült az asztal mögött, Vili az ablakhoz ment, kibámult. Háta körül kavargtak a porse-mek.

— Visszaéltél a bizalmunkkal.

A nép bizalmával. — mondta Marika szárazon és ceruzáját le-dobta az asztalra. — Jól meg-jártuk veled.

— Envelem? — megijesztett a hivatalos hang. Marika mindig hangosan beszélt, rövid monda-tokban, szigorúan. Óvónöből lett a középiskolai osztály vezetője. Röhgöttem magamban, ha a de-dósok között elképzeltem. Mari-ka óvó néni megszólal, és a de-dósok összepisillik magukat. Utá-latos hangja volt.

— Teveled bizony, mit játszod az ártatlant?

— Fogalmam sincs miről be-szélsz.

— Fogalmad sincs, no persze. Maj mi felvilágosítunk téged.

Mindannyian tegeződünk, de ahogy Marika beszélt, abban volt valami furcsa. Az ő tegezése nadrágra verés volt. A sarokba csináltál, beleverem az orrod. Ezt jelentette Marika tegezése. Vili egészen más, ő haver, és elvtárs, és minden. Most még-sem fordult meg, háttal állva kérdezte:

— Mi volt anyáddal?

Abban a pillanatban fogalmam se volt, mi történhetett anyám-

Simai
Mihály

TÉRKÉP

egy út egy magassági pont
amit a szabadság kimond

határtalan kék hegytető
ahol villong a levegő

ahol rádtör a lehetőség
ízlelteti zablavas-ízét

indulni ránt magad harapva
tovább a szabadabb szabadba

fogcsikorgatva szívszakadva
ős-kényszerrel jövő-parancsra

verni a szerpentint

— álomüllöt

rohanvást törni magasabbra

hej hosszú út haj kurta perc
kész a térkép szálkás vonal

s mindenhez aránylik a vers
vulkán vonulataival

ÍGÉRET

majd ha mágikus jácint
majd ha madárlábon villódzó gyűrű
majd ha kristályok lebírhatalatlan erőtere

majd ha
tornyaival az égen gingallózva
átballag az idő
majd ha egy végtelen fesztávú fecskeszárny
széttárja a felhővert horizontot

MÍG AZ IDŐ

Fogarn közt sárga homok
ostya sivatag

csúskorog

révülten görnyedek e mokány
dombokra

áldozópogány

moccanatlanul vágatok

hová?
süvölt a tiszai szél

zöldsávós égi lovasok
zúdulnak elem tórsarkantyús
virágtegzés akácosok

múlt és jövőndő fővenyén
hová?

te koromjeles arcú
idevalósi jövevény

melyik életed hallgatod
ülvén e sámáni fekete rönkre

míg az idő
az idő dühöngve
veri az egyetlen vadvíz-dobot

mal. Időt se hagytak gondolkodni, mert Marika közbevágot.

— Nem ez a lényeg. Mit mondtál te a titkári értekezle-

ten?
Egész magatartásuk vádolt. Vádolt Marika merev dereka, ahogy ült, és Vili hajlott háta, ahogy állt az ablaknál. Vádoltak, csak nem tudtam, mivel. Ijedten járt az eszem, de hiába. Semmi se jutott eszembe. Néztem rájuk és ráztam a fejem.

— Nem tudom... Sok mindenfélét mondtam.

— Eppen ez az. Sok mindenfélét. És nem tudod. De mi tudjuk, Mi mindent tudunk. Minden tudunk rólad.

Kint gyönyörű idő volt, élvezettel sétáltam a DISZ-bizottsá-gig, átmelegített a nap. A csont-jaim is érezték a nap melegét. Olyan gyönyörű idő volt, mikor az ember örül a pusztá létezés-nek, hogy a világon van, meleg-szik, sétál, levegőt vesz, a leve-gőtől étvágya támad, valósággal berüg, részeg lesz a levegőtől, s szeretne bolondságokat elkövetni. Jön az este, a csont még őrzi a nap melegét, csodálatos ilyen-kor csokolózni, belecsokolni a lá-nyok szájába, hazakisérni őket a fűszagú, kertés külvárosi házak közé, s visszafelé menet lelopni a borbélyüzlet elől a réztányért, amit az örült spanyol varázsló kalapjának nézett egykor, s fe-jünkön a félrecepapott réztányér-al nagyot rohanni hazáig. Nagy-

szerűt lehet aludni az ilyen gyö-nyörű jó időben.

— Hallgatsz? Magadnak ártasz vele.

— Nem tudom, mi bajotok van. Várakoztattatok az előszo-bában, most meg nekem estek. Ha akartok valamit, mondjátok meg, ne rendezetek kínvalla-tást.

Vili hirtelen fordult a sarkán, elem támaszkodott az asztal szé-lére.

— Ez elvtársi beszélgetés. Ér-ted? Elbeszélgetés. Nem kínvalla-tás. Kicsit furcsa fogalmaid van-nak. Ezzel csak elárusítod, képte-len vagy az önkritikára, nem vi-seled el a bírálatot. Helyes ez?

— Édes Vilikém, ne a szava-kon lovagolj.

— Várjál. Válaszolj előbb a kérdésemre. Mi a viszonyod a kritikához és az önkritikához? Helyes dolog az elvtársi bírála-tot elutasítani?

— Nem helyes.

— No látod. Ezt kell belát-nod. Vedd figyelembe, Marika, hogy nem utasítja el a kritikát — mondta Vili és visszafordult az ablakhoz.

— Beszéltél a tanulók túltér-heléséről?

— Beszéltam.

— Erdekes. Két héttel ezelőtt nekünk mást mondtál.

— Igaz, mást mondtam.

— Hogy lehet ez?

— Megváltozott a véleményem.